

اگر فهرست کل کتاب ها را داشتیم ...

اطلاع رسانی ناقص در نمایشگاه کتاب

چاپ شده در : روزنامه شرق

زمان انتشار : اردیبهشت ماه ۱۳۸۵

حتماً برایتان پیش آمده که کتاب مهم و معروفی را بخواهید و مطمئن باشید که به بازار آمده، ولی چون نام ناشرش را نمی دانید، نتوانید در نمایشگاه کتاب پیدایش کنید. دوستی هلندی دارم که تصور می کرد باجه های ارائه ی اطلاعات در محوطه ی نمایشگاه، قرار است همین نوع خدمات را به مردم بدهد. برایش توضیح دادم که آن باجه ها و سرنشینان شان، حتی اگر در یکی دو درصد موارد بتوانند نشانی و مسیر غرفه ی شماره ی فلان یا حتی سالن شماره ی بهمان را درست به مراجعین بگویند، کار شگرفی کرده اند؛ چه رسد به این که ناشر کتابی را به فرد خواهان کتاب معرفی کنند! باز توضیح دادم که فقط برخی از انتشاراتی های قدیمی تر یا معتبرتر، بروشورهایی تهیه می کنند تا به واسطه ی آن و با دسته بندی موضوعی کتاب ها، محصولات فرهنگی شان را با اطلاعات کامل تری به مخاطب عرضه کنند. در غیر این صورت، تا نام و نشان کتاب و نویسنده و مترجم و ناشرش - و گاه حتی طرح روی جلدش - را یک جا ندانی، بعید است کتابی را که از پیش در نظر گرفته ای، پیدا کنی؛ مگر این که به طور تصادفی و در طول «غرفه گردی» های مرسوم، یکهو جلوی چشمت سبز شود. و البته این جا دیگر به حفظ آبروی ملی فکر کردم و بهش نگفتم که ما ایرانی ها اساساً در نمایشگاه کتاب، بیشتر به همین روش «گذری» خرید می کنیم!

اما طبعاً پیش خودم فکر کردم که چه طور ما بعد از این همه سال و عرض و طول و تجربه، هنوز امکاناتی به این سادگی را در اختیار نداریم که فهرست همه ی کتاب های همه ی ناشران داخلی، با یا بدون تفکیک موضوعی، به طور مکتوب یا روی مونیتر کامپیوتر در باجه های اطلاع رسانی، در اختیار بازدید کنندگان قرار بگیرد؟ یعنی در کشوری که فقط یک مرجع مشخص دولتی برای صدور مجوز انتشار هر کتابی وجود دارد و آن مرجع (وزارت ارشاد) هم به قدر کافی «بایگانی» دار و آرشیودار است، تهیه ی فهرست موردنظر باید این قدر سخت به چشم بیاید؟! نمی شود این فهرست را از روی «شابک»هایی که به

هر کتاب جدید می دهند، هر سال «به روز» کرد و به قبلی ها اضافه کرد و با هماهنگی مختصری که موقع غرفه گرفتن هر ناشر ممکن است، کتاب های غیرموجود را از فهرست حذف کرد؟

اصلاً فکر نکنید که هر کدام از ما به این دلیل که مثلاً خوره ی سینما یا پیگیر جدی ادبیات داستانی یا غیره هستیم، حتماً و دقیقاً و کاملاً باخبریم که چه کتاب هایی در کجاها موجود است. اگر آن فهرست خیالی و آرمانی مورد اشاره ام وجود داشت، هر کسی با هر میزان تسلط بر اخبار نشر، چندین و چند بار با دیدن اسم و اطلاعات کتاب هایی، متعجب می شد و از خودش می پرسید: «! این هم ترجمه شده؟ خبر نداشتم. کارم در اومد؛ باید غرفه ناشرشو پیدا کنم و اینو هم بگیرم».

و خب؛ اصلاً شاید هم مسئولین محترم امکان فهرست سازی کامل و موضوع بندی شده را دارند و چون نگران جیب ما هستند، دست به کار تهیه ی فهرست نمی شوند؟! توجه و دل سوزی، جلوه های مختلفی دارد!